

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000577

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: 03.03.2025 №70

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панаїд Ігор Васильович

2. IHOR V. PANAIID

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-8615-2759

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 14-02-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Вищий антикорупційний суд

Код за ЄДРПОУ: 42836259

Місцезнаходження: просп. Перемоги, 41, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7425

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.01

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення (стаття 368-5 Кримінального кодексу України).
2. Criminal liability for illicit enrichment (Article 368-5 of the Criminal Code of Ukraine).

Реферат:

1. У дисертаційній роботі запропоновано вирішення актуального для юридичної науки науково-прикладного завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і розробці комплексної науково-правової характеристики кримінальної відповідальності за незаконне збагачення через встановлення її загальних засад, ознак складу кримінального правопорушення, вирішення проблем кваліфікації та покарання за вчинення цього суспільно небезпечного діяння, а також підготовці пропозицій з удосконалення чинного кримінального законодавства України та практики його застосування. У першому розділі дисертаційної роботи, використовуючи історико-правовий та порівняльний наукові методи, наголошено, що заборона незаконного збагачення в Україні пов'язана з виконанням міжнародних зобов'язань у межах Конвенції ООН проти корупції, у ст. 20 якої передбачена криміналізація цього злочину. Запровадження такої кримінально-правової норми у вітчизняну правову систему відбувається шляхом пошуку як її законодавчого

формулювання в кримінальному законі, так і її практичного застосування чи-то як додаткової, коли суміжні норми кримінального закону не можуть бути використані, чи-то як однієї з основних норм завершального рубежу системної боротьби та протидії латентним корупційним кримінальним правопорушенням. Саме останній погляд на цю норму дозволяє розкрити її потенціал і забезпечити ефективне правове реагування держави на вчинений злочин, що має бути врахованим у практиці застосування кримінального закону. Другий розділ дисертаційної роботи присвячено характеристиці об'єкта та об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-5 Кримінального кодексу України. Сформульовано визначення родового та видового об'єктів незаконного збагачення з огляду на чотири групи суспільних відносин, які покликані охороняти норми розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України. Основу відповідного розподілу становить істотна різниця природи повноважень публічних і приватних службовців, їх значимість, а також особливості повноважень осіб, які надають публічні послуги та здійснюють діяльність у сфері спорту. Проте однаковість структури охоронюваних правовідносин та механізму порушення об'єкта злочинів, передбачених розділом XVII Особливої частини Кодексу, відповідає умові групування цих злочинів в один розділ, який включає заборону порушення, встановленого нормами права порядку здійснення своїх повноважень: 1) публічними службовими особами (інтереси публічної служби); 2) іншими службовими особами (інтереси приватної служби); 3) особами, які надають публічні послуги; 4) особами у сфері спорту. Удосконалено визначення основного безпосереднього об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-5 Кримінального кодексу України, з використанням результатів детального аналізу структури суспільних відносин, що їх становлять, та механізму заподіяння їм шкоди. Запропоновано авторський підхід до розуміння безпосереднього об'єкта незаконного збагачення як такий, що має розглядатись, виходячи за межі не лише видового об'єкта корупційних злочинів публічного сектору, який охороняється нормами розділу XVII Особливої частини Кодексу, але й як такий, що охоплює безпосередньо об'єкти всіх злочинів публічного сектору, заподіяння шкоди яким може принести для спеціального суб'єкта незаконне збільшення майнових активів, що в разі виявлення і за умови латентності конкретного, не лише корупційного діяння, може бути підставою кримінальної відповідальності за незаконне збагачення. Обґрунтовано значну початкову порогову межу предмета незаконного збагачення з огляду на необхідність дотримання стандарту доведення вини «поза розумним сумнівом» і концентрації ресурсів правоохоронних органів на боротьбі з дійсно значним незаконним збагаченням, а також убезпеченні громадян від невиправданого втручання в їх права. За результатами проведеного аналізу можливих активів як предмета незаконного збагачення запропоновано внести зміни до Закону України «Про запобігання корупції» з огляду на перспективи збільшення обігу віртуальних активів і ризики їх використання як можливого засобу легалізації незаконних доходів. Окрім того, запропоновано виокремити форми об'єктивної сторони незаконного збагачення та акцентовано на необхідності розмежування змісту доручення в цивільно-правовому розумінні та в контексті використання цього терміна в ст. 368-5 КК України, відповідно до якої його необхідно розглядати як вказівку на вчинення дії з набуття активу номінальним власником (утримувачем) в інтересах особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування – реальним власником такого майна. З урахуванням практики Вищого антикорупційного та Верховного судів запропоновано критерії встановлення належності особі майна, яке номінально їй не належить, але щодо якого вона здійснює реальний вплив та контроль. Це стало можливим завдяки комплексному дослідженню всіх ознак об'єктивної сторони аналізованого кримінального правопорушення.

2. In the Dissertation, a solution is proposed to a relevant scientific and practical problem in legal science, which consists in substantiating the theoretical foundations and developing a comprehensive scientific and legal characterization of criminal liability for illicit enrichment. This is achieved by establishing its general principles, identifying the elements of the criminal offense, addressing issues of qualification and punishment for committing this socially dangerous act, as well as preparing proposals for improving the current criminal legislation of Ukraine and its application in practice. It is noted in the first section, using historical-legal and comparative scientific methods, that the prohibition of illicit enrichment in Ukraine is related to the implementation of international obligations within the framework of the UN Convention against Corruption, Article 20 of which provides for the

criminalization of this offense. Introduction of such criminal legal norm into the domestic legal system is going through a rather thorny path of searching for both its legislative formulation in the criminal law and practical application, either as an additional one, when related norms of the criminal law cannot be used, or as one of the basic norms of the final frontier of the systemic fight and counteraction to latent corruption criminal offenses. And it is the latter mentioned approach to this prohibited norm that makes it possible to reveal its potential and ensure an effective legal response of the State to the committed offense, which requires consideration in the practice of application of the Criminal Law. The second section of the Dissertation is devoted to the characterization of the object and objective element of the criminal offense stipulated by the Article 368-5 of the Criminal Code of Ukraine. The definition of generic and specific object of illicit enrichment is formulated herein with reference to four groups of public relations, which are supposed to protect the norms stipulated by the Section XVII of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine. The basis for the corresponding classification is constituted by the essential difference in the nature of the powers of public and private officials, significance of these powers, as well as the peculiarities of the powers vested to the persons who provide public services and carry out activities in the field of sports. However, the similarity of the structure of protected legal relations and the mechanism of infringement of the object of crimes stipulated by Section XVII of the Special Part of the Criminal Code corresponds to the condition of grouping these crimes into the same section, which includes the prohibition of infringement of 1) the procedure established by the legal regulations for the exercise of powers by public officials (the interests of public service); 2) the procedure established by the legal regulations for the exercise of powers by the other officials (the interests of private service); 3) the procedure established by the legal regulations for the exercise of powers by the persons who provide public services; 4) the procedure established by the legal regulations for the performance of responsibilities by the persons acting in the field of sports. The definition of the primary direct object of the criminal offense stipulated by the Article 368-5 of the Criminal Code of Ukraine has been perfected through the detailed analysis of the structure of social relations constituting this object and the mechanism of causing harm to such relations. The dissertation offers the author's approach to understanding the direct object of the illicit enrichment as such an object, which should be considered beyond not only the specific object of corruption offenses in the sphere of official activity protected by the regulations contained in the Section XVII of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, but also as such an object that covers the direct objects of all public sector crimes specified in the Criminal Code of Ukraine, infliction of harm to which may result in an unlawful increase in the property assets for a particular subject, which fact, in case of revealing and subject to latency of a particular action, which is not just a corrupt act, may constitute grounds for criminal liability for illicit enrichment. The author substantiates a significant initial threshold for the subject matter of illicit enrichment in view of the need to comply with the standard of proving guilt "beyond reasonable doubt" and to concentrate law enforcement resources on combating really significant illicit enrichment, as well as on protecting citizens from unjustified interference with their rights.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Панаїд І. В. Родовий та видовий об'єкт складу незаконне збагачення (ст. 368-5 КК України). Юридичний бюлетень. // Б. 2023. Вип. 28. С. 146-155.

- 2. Панаїд І. В. Предмет незаконного збагачення. Прикарпатський юридичний вісник. // Б. 2023. Вип. 2 (49). С. 114–121.
- 3. Панаїд І. В. Безпосередній об'єкт незаконного збагачення. Право і суспільство. // Б. 2023. № 4. С. 269–276.
- 4. Панаїд І. В. Об'єктивна сторона незаконного збагачення. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2023. № 11. С. 491–496.
- 5. Панаїд І. В. Встановлення ознак складу незаконного збагачення. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. // Б. 2023. № 5. С. 143–149.
- 6. Панаїд І. В. Розмежування незаконного збагачення та легалізації майна у формі набуття. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 22–23 груд. 2023 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 264–267.
- 7. Панаїд І. В. Предмет кримінального правопорушення як обов'язкова ознака незаконного збагачення. Міжнародний електронний науково-практичний журнал «WayScience» : I Міжнародна наук.-практ. інтернет-конф. «Achievements of 21st Century Scientific Community» (м. Дніпро, 14–15 верес. 2023 р.). 2023. С. 349–351.
- 8. Панаїд І. В. Кримінально-правова оцінка незаконного збагачення у взаємозв'язку із судовою практикою у справах про «цивільну конфіскацію» та про «санкції». Правосуддя в Україні під час війни: проблеми розгляду корупційних та воєнних злочинів : матеріали VI Київського полілогу (м. Київ, 1 груд. 2023 р.). 2023. С. 83–86.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000959

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харитонов Сергій Олександрович

2. Serhii O. Kharytonov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2975-1743

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодін Денис Олексійович
2. Denis O. Kolodin

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6368-0849

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Юрій Васильович
2. Yurii V. Lutsenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8731-2941

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Віктор Михайлович
2. Viktor M. Shevchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8058-3071

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сметаніна Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Smetanina

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5949-3709

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Головкін Богдан Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Головкін Богдан Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна